



C/2024/7400

9.12.2024

Rådets konklusioner om strategiske partnerskaber på uddannelsesområdet

(C/2024/7400)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM FØLGENDE:

1. Det Europæiske Råds konklusioner af 17. og 18. april 2024 ⁽¹⁾, der opfordrer til at fremme job af høj kvalitet i hele Europa ved gennem styrket social dialog at intensivere forfølgelsen af de overordnede mål for 2030 om øget deltagelse på arbejdsmarkedet, omskoling/opkvalificering og livslang læring, håndtering af manglen på kvalifikationer og arbejdskraft i forbindelse med bredere demografiske tendenser, herunder talentmobilitet til og inden for Den Europæiske Union, og sikring af lige muligheder
2. den strategiske dagsorden 2024-2029, hvori der gives tilsagn om at investere i folks færdigheder, oplæring og uddannelse gennem hele deres liv og fremme talentmobilitet i og uden for Den Europæiske Union ⁽²⁾
3. Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030) ⁽³⁾ og Rådets resolution om dets forvaltningsstruktur ⁽⁴⁾, da strategirammen er det vigtigste redskab for samarbejdet mellem medlemsstaterne, Europa-Kommissionen og interessenter og derfor er et afgørende redskab til at opbygge og videreføre partnerskaber mellem forskellige aktører og forvaltningsniveauer
4. den politiske baggrund, jf. bilaget til disse konklusioner,

SOM UNDERSTREGER FØLGENDE:

5. I nærværende rådskonklusioner forstås ved »strategisk partnerskab« en samarbejdsindsats, der ud over uddannelsesinstitutioner kan involvere offentlige myndigheder og andre relevante interessenter såsom arbejdsmarkedets parter, arbejdsformidlinger, handelskamre, virksomheder og erhvervsorganisationer, repræsentanter for lærende, forskningsorganisationer og lokale og regionale økonomiske og sociale aktører, og som har til formål at nå fælles mål og imødekomme samfundets behov gennem gensidigt samarbejde og en langsigtet vision,

SOM ANERKENDER FØLGENDE:

6. de skiftende udfordringer og muligheder som følge af miljø- og klimakriser, teknologiske fremskridt, demografiske forandringer, sundhedskriser og globalisering, som understreger behovet for innovative og strategiske tilgange til uddannelse
7. de forskellige uddannelseslandskaber i medlemsstaterne og betydningen af at skræddersy strategier og politikker til lokale og regionale forhold og samtidig fremme grænseoverskridende samarbejde og mobilitet
8. betydningen af at fremme nøglekompetencer for livslang læring ⁽⁵⁾, navnlig entreprenørskabskompetence, og digitale og grønne færdigheder i uddannelsessystemer for at støtte omstillingen til et bæredygtigt, inklusivt og retfærdigt samfund og en bæredygtig, inklusiv og retfærdig økonomi. I en tid med hurtige sociale og økonomiske forandringer og komplekse udfordringer er løbende opkvalificering og omskoling samt livslang læring, herunder ikkeformel og uformel læring, afgørende for, at borgerne kan udfolde deres personlighed og trives, være rede til at tilpasse sig og klare sig på et arbejdsmarked i forandring og engagere sig i et aktivt og ansvarligt medborgerskab
9. den rolle, som arbejdsbaserede lærings- og lærlingeordninger spiller for at give de lærende praktiske færdigheder, livsfærdigheder og sociale færdigheder samt erfaringer, der er relevante for arbejdsmarkedets og samfundets behov samt for deres personlige udvikling. Sådanne ordninger kan bygge på bæredygtige partnerskaber mellem arbejdsmarkedet og uddannelsesverdenen og går videre end erhvervsrettet uddannelse (VET), herunder videregående uddannelse

⁽¹⁾ EUCO 12/24.

⁽²⁾ Som anført i Det Europæiske Råds konklusioner af 27. juni 2024 (EUCO 15/24).

⁽³⁾ EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT C 497 af 10.12.2021, s. 1.

⁽⁵⁾ Jf. Rådets henstilling af 22. maj 2018 om nøglekompetencer for livslang læring (EUT C 189 af 4.6.2018, s. 1).

10. at offentlig-private partnerskaber kan være en effektiv måde at forbinde arbejdsmarkedets behov med uddannelse på. Lærende kan drage fordel af at lære direkte af praksis og arbejde med den seneste udvikling i hver sektor; innovation kan derfor fremmes på begge sider
11. uddannelsesøkosystemernes bidrag til lokal, regional, national og europæisk udvikling, økonomisk vækst og social samhørighed. Uddannelse kan overføre viden, færdigheder og kompetencer på tværs af regioner og grænser og dermed bidrage til innovation og økonomisk vækst, til de enkeltes forberedelse på et arbejdsmarked i forandring i EU og til deres personlige udvikling. En afbalanceret hjernemobilitet kan sikre, at fordelene ved mobilitet og videnudveksling, hvilket omfatter afhjælpning af regionale forskelle i uddannelsesmuligheder, navnlig i regioner, hvor der er en talentudviklingsfælde, fordeles retfærdigt i hele EU og derved fremmer samhørigheden og mindsker risikoen for affolkning og hjerneflugt. Fremme af en positiv og inklusiv identitetsfølelse og tilhørsfølelse på lokalt, regionalt og nationalt plan og EU-plan på grundlag af fælles europæiske værdier bør udvikles og tilskyndes, så borgerne får mulighed for at øge deres viden og bidrage til samfundet og arbejdsmarkedet
12. værdien af tværnationalt samarbejde, tværnational udveksling og mobilitet samt udveksling af bedste praksis på uddannelsesområdet. En sådan praksis fremmer interkulturel dialog, europæiske værdier, demokratisk medborgerskab og social samhørighed samt gensidig forståelse gennem øget flersprogethed. Overførsel af færdigheder og anerkendelse af kvalifikationer⁽⁶⁾ er vigtig for at sikre reel fri bevægelighed for lærende og for at afhjælpe Europas kvalifikationskløfter. Tværnationalt samarbejde øger evnen til at tilegne sig nye perspektiver, udveksle idéer og opbygge langvarige institutionelle forbindelser med henblik på at fremme viden, øge kvaliteten og relevansen af uddannelse og forskning, styrke forbindelserne mellem uddannelse, forskning og innovation, forbedre beskæftigelsesegnetheden og færdighederne og gøre mere effektiv brug af digitale teknologier og åben videnskab og dermed bidrage til bl.a. en vellykket grøn omstilling
13. at nationale uddannelsesøkosystemer på alle niveauer kan styrke det tværnationale samarbejde betydeligt. Struktureret tværnationalt samarbejde på institutionelt plan såsom alliancer mellem Europauniversiteter, innovationsalliancer, erhvervsekspertisecentre, Erasmus+-lærerakademier, pagten for færdigheder og videns- og innovationsfællesskaber samt videregående uddannelse, erhvervsrettet uddannelse og opkvalificering og omskoling af voksne kan også bidrage til at styrke Europas konkurrenceevne og lette den dobbelte omstilling
14. at etableringen af det europæiske uddannelsesområde senest i 2025 kræver et dybere tværnationalt samarbejde, der bygger bro mellem uddannelsesinstitutioner og sætter dem i stand til at samarbejde indbyrdes, hvilket letter den frie bevægelighed for lærende, færdiguddannede, akademikere, forskere og fagligt personale i hele Europa med henblik på at studere, arbejde og udføre forskning, og også kræver synergier med det europæiske forskningsrum, hvor det er relevant
15. at tværnationale uddannelsesaktiviteter, der er resultatet af strategiske partnerskaber, kan omfatte traditionelle mobilitetsmuligheder for lærende, tilbud om mikroeksamensbeviser og andre muligheder for livslang læring samt fleksible læringsforløb for studerende og deltagelse i fælles studieprogrammer, der omfatter flere campusser i hele Europa,

SOM TAGER FØLGENDE I BETRAGTNING:

16. Europas konkurrenceevne afhænger af, at borgerne besidder fremtidssikrede færdigheder. Strategiske partnerskaber på uddannelsesområdet spiller bl.a. en central rolle med hensyn til at kortlægge og håndtere misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer og få mest muligt ud af den grønne omstilling og digitaliseringen gennem målrettede initiativer og fælles tiltag. Ved at identificere områder, hvor der er kvalifikationskløfter, eller hvor grupper i sårbare situationer står over for hindringer og har behov for særlig støtte til at deltage fuldt ud i uddannelse og beskæftigelse, kan strategiske partnerskaber skræddersy deres indsats med henblik på at tilvejebringe målrettet støtte og målrettede ressourcer.

⁽⁶⁾ I det særlige tilfælde med kvalifikationer på videregående uddannelses- og ungdomsuddannelsesniveau og resultaterne af læringsophold i udlandet er målet at opnå automatisk gensidig anerkendelse som fastsat i Rådets henstilling af 26. november 2018 om fremme af automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer på videregående uddannelsesniveau og ungdomsuddannelsesniveau samt resultater af læringsophold i udlandet (EUT C 444 af 10.12.2018, s. 1) og Rådets konklusioner om yderligere skridt til at gøre automatisk gensidig anerkendelse inden for uddannelse til en realitet (EUT C 185 af 26.5.2023, s. 44).

17. Partnerskaber og fælles forpligtelser er et centralt princip i forvaltningen af systemerne for erhvervsrettet uddannelse. Formålene med samarbejdet med interessenter og lokale og regionale økosystemer, som sikrer fælles ejerskab, er navnlig at udvikle innovativ praksis, at øge de erhvervsrettede uddannelsers tiltrækningskraft og arbejdsmarkedsrelevans, tilrettelægge, finansiere og levere arbejdsbaserede læringsordninger og lærlingeuddannelser og tilrettelægge mobiliteten for lærende på erhvervsrettede uddannelser.
18. Videregående uddannelse spiller en central rolle i den regionale og lokale udvikling, f.eks. med hensyn til at tilbyde uddannelsesmuligheder som reaktion på manglen på kvalificeret arbejdskraft og misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer. Videregående uddannelsesinstitutioner kan ved at være fleksible og konkurrencedygtige, råde over tilstrækkelige ressourcer og udvise ansvarlighed og ved at tiltrække og fastholde motiveret akademisk og ikkeakademisk personale blive drivkræfter for udvikling i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner og strategiske partnere.
19. Der er behov for øget gennemtrængelighed mellem forskellige former for uddannelse, navnlig mellem systemer for erhvervsrettet uddannelse og videregående uddannelse, for at sikre en gnidningsløs overgang for de lærende og fremme livslang læring. Gennemtrængelighed mellem systemer for erhvervsrettet uddannelse og videregående uddannelse med fuld respekt for institutionel autonomi og nationale kvalifikationsrammer gør det muligt for de lærende at bevæge sig gnidningsløst mellem de to uden hindringer såsom manglende meritankendelse eller overflødigt kursusrelateret arbejde. Dette letter læringsudvikling og giver den enkelte mulighed for at tilpasse sine læringsforløb i overensstemmelse med deres skiftende karriereambitioner.
20. Det er afgørende at støtte overgangen mellem almen og erhvervsrettet uddannelse, tertiæruddannelse og voksenuddannelse for at forbedre adgangen til uddannelse for dårligt stillede grupper og grupper i sårbare situationer og hjælpe lærere, undervisere og fagfolk gennem hele deres arbejdsliv med at udvikle nye færdigheder og kompetencer og holde trit med den seneste teknologiske udvikling og nye undervisningstilgange og -metoder. Mikroeksamensbeviser kan spille en rolle i denne henseende.
21. Læring bør bidrage til at håndtere nye samfundsmæssige og økonomiske udfordringer og, hvor det er relevant, omfatte elementer af arbejdsbaseret læring, som kan bidrage til at udvikle tværgående kompetencer og forbedre erhvervsvejledningen og uddannelsessystemernes arbejdsmarkedsrelevans og dermed øge færdiguddannedes beskæftigelsesegnethed. Frem for at anlægge en universalløsning kan strategiske partnerskaber være fremtidsorienterede og skræddersy deres foranstaltninger til de unikke omstændigheder, der gør sig gældende for forskellige lærende, sektorer eller regioner.
22. Når uddannelsesforløb koordineres med samfundets og arbejdsmarkedets behov og behovene hos de studerende og personer i livslang læring, samtidig med at de videregående uddannelsesinstitutioners autonomi og mangfoldigheden i de nationale systemer for erhvervsrettet uddannelse og videregående uddannelse respekteres, kan det bedre forberede arbejdsstyrken på fremtidens udfordringer. Foranstaltninger baseret på en tilgang, som inddrager hele samfundet, gør det muligt for uddannelsesinitiativer at imødekomme specifikke behov i lokalsamfundet, en bestemt sektor eller samfundet som helhed.
23. Strategiske partnerskaber kan få større virkning, hvis de kanalisere ressourcer over i områder, hvor de kan gøre den største forskel. Ved at udpege prioriterede investerings- eller indsatsområder kan strategiske partnerskaber sikre, at ressourcerne fordeles effektivt og virkningsfuldt, og at deres virkning maksimeres. Det er afgørende at investere i kapacitetsopbygning, navnlig på områder med mindre udviklet uddannelses- og forskningsinfrastruktur, og i uddannelsesstilbud, der er knyttet til fremtidsorienterede økonomiske sektorer og teknologier. Strategiske partnerskaber, herunder offentlig-private partnerskaber, kan også anvendes til at udvikle økonomisk overkommelige og passende boliger til studerende og lærlinge samt grønne, energieffektive campusser,

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL under behørig hensyntagen til institutionel autonomi og akademisk frihed og i overensstemmelse med nationale forhold:

1. at fremme strategiske partnerskaber på tværnationalt, nationalt, regionalt og lokalt plan med henblik på at øge kvaliteten, tiltrækningskraften, relevansen og inklusionen af alle former for uddannelse
2. at fremme entreprenørskabskompetence, kreativitet og innovation på alle niveauer og i alle typer af uddannelse ved at tilskynde til samarbejde med startupvirksomheder og væksthuse og andre partnerskaber med erhvervslivet, herunder socialt og inkluderende entreprenørskab, samt fremme samarbejde mellem generationer

3. at fremme udviklingen og gennemførelsen af innovative, elevcentrerede og fleksible læringsforløb gennem strategiske partnerskaber, der øger gennemtrængeligheden mellem forskellige typer af uddannelse, navnlig mellem systemer for erhvervsrettet uddannelse, videregående uddannelse og voksenuddannelse, og fremmer anerkendelse og validering af tidligere (formelle, ikkeformelle og uformelle) læringsforløb og kvalifikationer
4. at fremme anvendelsen af strategiske partnerskaber til at styrke vejlednings- og rådgivningstjenestens rolle, navnlig for at støtte de lærendes overgang mellem forskellige uddannelsesforløb og mellem uddannelse og beskæftigelse, samtidig med at livslang læring og karriereudvikling fremmes
5. at fremme mulighederne for arbejdsbaseret læring, lærlingeuddannelser af høj kvalitet og andre former for erfaringsbaseret læring gennem strategiske partnerskaber med arbejdsgivere og arbejdsmarkedets parter
6. at støtte og anerkende lærernes, undervisernes og uddannelsespersonalets faglige udvikling og mobilitet for at øge deres kapacitet til at levere eller støtte inkluderende og innovative læringserfaringer af høj kvalitet i strategiske partnerskaber med interesserter
7. at fremme integrationen af uddannelsesøkosystemer i lokale, regionale og grænseoverskridende udviklingsstrategier og EU-udviklingsstrategier og fremme synergier med andre politikområder såsom forskning, innovation, den grønne og den digitale omstilling, entreprenørskab, engagement i lokalsamfundet og social inklusion,

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL under behørig hensyntagen til nærhedsprincippet og de nationale forhold:

1. at fremme udvekslingen af god praksis og erfaringer inden for udformning, gennemførelse og evaluering af strategiske partnerskaber og tværnationalt samarbejde på uddannelsesområdet gennem peerlæringsaktiviteter, videndelingsplatforme og undersøgelser, der fremhæver bedste praksis
2. at yde vejledning og identificere finansieringsmuligheder for at støtte oprettelsen og gennemførelsen af strategiske partnerskaber og tværnationalt samarbejde på uddannelsesområdet inden for rammerne af programmerne Erasmus+ og Horisont Europa, Den Europæiske Socialfond Plus, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og andre relevante EU-finansieringsinstrumenter og yderligere undersøge og skabe synergier mellem uddannelsesinitiativer og andre EU-politikområder for at forbedre strømliningen af fælles EU-tiltag
3. at fortsætte med at støtte medlemsstaterne og uddannelsesinstitutionerne i deres bestræbelser på at styrke strategiske partnerskaber på uddannelsesområdet gennem forskellige politiske initiativer og tiltag, herunder alliancer mellem Europauniversiteter, den europæiske alliance for lærlingeuddannelser og erhvervsekspertisecentrene, med henblik på at styrke den europæiske konkurrenceevne, lette den dobbelte omstilling og støtte åben strategisk autonomi gennem uddannelse
4. at yde støtte til initiativer, der har til formål at udbrede opkvalificering og omskoling i fremtidsorienterede sektorer og teknologier
5. at gennemføre en fuldstændig kortlægning af eksisterende og planlagte færdighedsakademier, herunder nærmere oplysninger om deres format, forvaltning, finansiering og målgruppe, dele den med Rådet og ajourføre den regelmæssigt
6. yderligere at fremme brugen af innovative pædagogiske tilgange og værktøjer gennem strategiske partnerskaber, herunder elevcentreret og arbejdsbaseret læring, mikroeksamensbeviser og lærlingeordninger af høj kvalitet i hele Europa.

BILAG

Politisk baggrund

1. Det Europæiske Råds konklusioner af 27. juni 2024 (EUCO 15/24)
2. Det Europæiske Råds konklusioner af 17. og 18. april 2024 (EUCO 12/24)
3. Rådets henstilling af 13. maj 2024 »Et mobilt Europa« – muligheder for læringsmobilitet for alle, EUT C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj>
4. Rådets resolution om det europæiske uddannelsesområde: Frem mod 2025 og tiden derefter (EUT C 185 af 26.5.2023, s. 35)
5. Rådets konklusioner om yderligere skridt til at gøre automatisk gensidig anerkendelse på uddannelsesområdet til en realitet (EUT C 185 af 26.5.2023, s. 44)
6. Rådets henstilling af 16. juni 2022 om en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed (EUT C 243 af 27.6.2022, s. 10)
7. Rådets konklusioner om en europæisk strategi for styrkelse af de videregående uddannelsesinstitutioner for Europas fremtid (EUT C 167 af 21.4.2022, s. 9)
8. Rådets henstilling af 5. april 2022 om brobygning med henblik på et effektivt europæisk samarbejde inden for de videregående uddannelser (EUT C 160 af 13.4.2022, s. 1)
9. Rådets resolution om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse 2021-2030 (EUT C 504 af 14.12.2021, s. 9)
10. Rådets resolution om forvaltningsstrukturen for strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030) (EUT C 497 af 10.12.2021, s. 1)
11. Rådets konklusioner om initiativet Europauniversiteter – brobygning mellem videregående uddannelse, forskning, innovation og samfund: at bane vej for en ny dimension i europæisk videregående uddannelse (EUT C 221 af 10.6.2021, s. 14)
12. Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030) (EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1)
13. Rådets henstilling af 24. november 2020 om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (EUT C 417 af 2.12.2020, s. 1)
14. Osnabrückerklæringen om erhvervsrettet uddannelse som katalysator for genopretning og retfærdig omstilling til digitale og grønne økonomier (30. november 2020)
15. Rådets henstilling af 26. november 2018 om fremme af automatisk gensidig anerkendelse af kvalifikationer på videregående uddannelsesniveau og ungdomsuddannelsesniveau samt resultater af læringsophold i udlandet (EUT C 444 af 10.12.2018, s. 1)
16. Rådets henstilling af 15. marts 2018 om en europæisk ramme for effektive lærlingeuddannelser af høj kvalitet (EUT C 153 af 2.5.2018, s. 1).